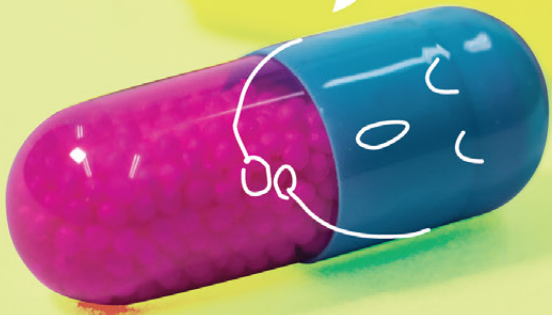

ภญ.นันทพร เล็กพิทยา
 ภญ.เบญญาภา เพชรปวรรักษ์
 งานเภสัชกรรมคลินิก ฝ่ายเภสัชกรรม
 คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี
 มหาวิทยาลัยมหิดล

อย่าแคะ
 เราเลย

เราแคะยา ออกจากแคปซูล ได้หรือไม่?

ยาเม็ดแคปซูลเป็นรูปแบบยาที่พบเห็นได้ทั่วไปตามห้อง
 ตลาด และเชื่อว่าหลาย ๆ คนคงเคยใช้ยาในรูปแบบนี้มาแล้วและ
 อาจมีคำถามว่า เราสามารถแคะผงยาออกจากแคปซูลได้หรือไม่
 ซึ่งการที่จะตอบคำถามนี้ได้ เราก็ต้องรู้ก่อนว่าเปลือกแคปซูลของ
 ยาแต่ละชนิดมีความแตกต่างกันอย่างไร

ชนิดของเปลือกแคปซูล

1. เปลือกแคปซูลชนิดที่มีผลต่อการปลดปล่อยตัวยา เปลือกของแคปซูลเหล่านี้ถูกออกแบบ
 มาให้ทำหน้าที่ควบคุมการปลดปล่อยตัวยา การแคะยาออกจากแคปซูลชนิดนี้อาจทำให้ได้ยาในขนาดที่
 ไม่เหมาะสม ส่งผลให้ไม่ได้รับผลการรักษาตามต้องการหรืออาจทำให้เกิดอาการข้างเคียงจากยามากขึ้น
 ตัวอย่างเช่น ยาแคปซูลป้องกันการแข็งตัวของเลือดดาบิคาเทรน (Dabigatran) ตัวแคปซูลทำหน้าที่ควบคุม
 ให้อายุค่อย ๆ ถูกปลดปล่อยออกมา การแคะยาออกจากเปลือกแคปซูลชนิดนี้จะทำให้ได้รับยาในปริมาณ
 ที่มากกว่าปกติ ส่งผลให้ผู้ป่วยเกิดภาวะเลือดออกมากผิดปกติได้

2. เปลือกแคปซูลชนิดที่ไม่มีผลต่อการปลดปล่อยตัวยา ตัวเปลือกไม่มีผลต่อการปลดปล่อยยา แต่ควรพิจารณา
 ลักษณะของยาที่บรรจุภายในด้วยว่าเราสามารถแคะยาออกจากเปลือกแคปซูลได้หรือไม่

- ภายในบรรจุเม็ดเพลเลต (Pellets) ซึ่งเม็ดเพลเลตคือ อนุภาคยาขนาดเล็กหลายอนุภาคมาอยู่รวมกันและ
 เม็ดเพลเลตนี้สามารถถูกออกแบบให้ควบคุมการปลดปล่อยยาได้เช่นกัน ตัวอย่างเช่น ยามอร์ฟีน (Morphine) แคปซูล
 บางชนิดหรือ ยาลดกรดโอเมปราโซล (Omeprazole) เราสามารถแคะยาออกจากเปลือกแคปซูลได้ แต่ห้ามบดหรือทำให้
 เม็ดเพลเลตแตก

- ภายในบรรจุผงยา เนื่องจากบรรจุยาในลักษณะของผง จึงมีโอกาสที่ผงยาจะตกค้างในเปลือกแคปซูล เมื่อ
 แคะยาออกจากเปลือกอาจส่งผลให้ได้รับยาน้อยกว่าปกติได้

- ภายในบรรจุผงยาที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้สัมผัส ผงยาบางชนิดหากแคะออกจากเปลือกแคปซูลแล้ว
 มีการฟุ้งกระจายและผู้ใช้สัมผัสกับผงยาโดยตรงอาจส่งผลให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย เช่น เป็นสารก่อมะเร็ง หรือมีพิษต่อ
 ระบบสืบพันธุ์ได้

แม้ว่าจะจะเป็นยารูปแบบแคปซูลเหมือนกัน บางชนิดแคะผงยาออกจากเปลือกแคปซูลได้ บางชนิดแคะออกจาก
 เปลือกแคปซูลไม่ได้ การรับประทานยาแคปซูลโดยการกลืนทั้งเม็ดจึงเป็นสิ่งที่เหมาะสมที่สุด แต่หากมีความจำเป็น ไม่
 สามารถกลืนแคปซูลยาได้ จึงควรปรึกษาแพทย์หรือเภสัชกร ไม่ควรตัดสินใจแคะแคปซูลยาด้วยตนเอง

เราก็ต้องรู้ก่อนว่า
 เปลือกแคปซูลของยา
 แต่ละชนิดมีความแตกต่าง
 กันอย่างไร

